

*BNM*, bestemd voor Leiden en niet voor het eigen Rotterdam, waren ze ruimschoots bereid over de brug te komen. Hun bijdrage moet een postuum eerbetoon en blijk van waardering zijn geweest jegens de man die in de vijftien jaren van zijn bibliothecariaat het bezit van de bibliotheek in tal van opzichten had verrijkt en daardoor voor Rotterdam van grote betekenis is geweest<sup>28</sup>).

## NOTEN

\*) Omgewerkte tekst van een voordracht voor het Historisch Genootschap 'De Maze', gehouden op 16 december 1989 in de Gemeentebibliotheek te Rotterdam. Ik dank dr. C. Reedijk en drs. N. van der Blom voor hun kritiek op een eerdere versie van dit artikel.

1) M.J. Langeveld, 'Jan Arend Vor der Hake (Loenen, 14 maart 1880 - Zeist, 11 Mei 1951)', in: *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden 1950-1951*, Leiden 1952, 212-214.

2) An de Moor, 'Biografische schets van Willem de Vreese', in: *Prof. Dr. Willem de Vreese (1869-1938). Een herdenking*. [Gent] 1988, 31-49, hier vooral 32.

Over De Vreese zie voorts Rob. Roemans, *Het werk en de betekenis van Prof. Dr. Willem de Vreese*, Antwerpen 1950; Jos A.A.M. Biemans, 'Willem de Vreese en de Bibliotheca Neerlandica Manuscripta. Over een Vlaams geleerde en zijn levenswerk', in: *Literatuur* 6 (1989), 93-101 en vooral A. van Elslander, 'Willem de Vreese (1869-1938). Een bio-bibliografische schets', in: *Wetenschappelijke tijdingen* 47 (1988), 169-183 en 219-227.

3) Beide citaten zijn ontleend aan een korte autobiografische schets van De Vreese, in kopie aanwezig bij de BNM in de Universiteitsbibliotheek te Leiden.

4) Over de BNM zie Jos A.A.M. Biemans, *Vijftig jaar BNM in de Leidse UB*. Leiden 1989. Kleine publicaties van de Leidse Universiteitsbibliotheek, Nr. 3, met op p. 55-58 een overzicht van andere publikaties over de BNM.

5) Brief van J.W. Muller aan W. de Vreese van 16 april 1919 (Leiden, UB, BPL 2998).

Voor historische achtergrondinformatie zie P. van Hees, 'Vlaamse activisten als politieke vluchtelingen in Nederland tijdens het interbellum', in: *Tijdschrift voor geschiedenis* 100 (1987), 394-411 met in noot 3 meer relevante literatuur over de Belgische, Nederlandse en Vlaamse politieke gebeurtenissen.

Het is niet uitgesloten dat de territoriale aanspraken van met name Belgische nationalistena op delen van o.a. de Nederlandse provincies Limburg en Zeeuws-Vlaanderen, alsmede de commotie die daarvan het gevolg was,